# Η αριστερά του Λιβάνου, η αντίσταση και η Παλαιστίνη

Στις 28 Οκτωβρίου 2026, συναντηθήκαμε στη Σαΐντα με ένα μέλος του Λαϊκού Δημοκρατικού Κόμματος, ενός μαρξιστικού-λενινιστικού κόμματος που ιδρύθηκε στις αρχές της δεκαετίας του ’70. Η συζήτηση περιστράφηκε γύρω από ένα ερώτημα: Γιατί η αριστερά του Λιβάνου έχασε τον ρόλο της τόσο στον εθνικό όσο και στον κοινωνικό αγώνα; Αναφερθήκαμε επίσης στη σχέση του κόμματος με τη Χεζμπολάχ, στην εξέγερση του 2019, στην οικονομία, στην Παλαιστίνη και στις εκλογές.

Σήμερα, το κόμμα διαχειρίζεται κοινωνικούς φορείς, στους οποίους περιλαμβάνονται η Λαϊκή Κουζίνα, το Ίδρυμα Λαϊκής Αλληλεγγύης και το Ιατρείο του Μάρτυρα Ρασίντ-Μπρουμ, το οποίο περιλαμβάνει κλινικές γενικής και ειδικής ιατρικής, οδοντιατρείο και φαρμακείο, και μέσω αυτών επιδιώκει να επικοινωνεί με τους κατοίκους της περιοχής και να τους παρέχει υποστήριξη, σε μια χώρα όπου έχουν καταρρεύσει οι βασικές κοινωνικές υπηρεσίες. Επίσης, το κόμμα εποπτεύει τον Σύλλογο Λογοτεχνίας και Πολιτισμού της Σαΐντα, ο οποίος είναι ένας από τους πρώτους συλλόγους, ιδρύθηκε το 1955 και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο σε εθνικό και κοινωνικό επίπεδο.

Πριν από την προβολή της συνέντευξης, πρέπει να αναφερθούμε σε ορισμένα ζητήματα που σχετίζονται με το περιεχόμενό της.

- **Η εξέγερση της 17ης Οκτωβρίου 2019.** Η εξέγερση ξέσπασε αυθόρμητα όταν η κυβέρνηση ανακοίνωσε την επιβολή φόρου στις κλήσεις μέσω WhatsApp, εν μέσω μιας οξείας οικονομικής κρίσης. Ο φόρος καταργήθηκε, αλλά οι διαμαρτυρίες επεκτάθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα και περιλάμβαναν αποκλεισμούς δρόμων και κλείσιμο τραπεζών και σχολείων. Το κύριο σύνθημα ήταν «Όλοι σημαίνει όλοι», σε αναφορά στο γεγονός ότι στόχος ήταν ολόκληρη η πολιτική ελίτ. Η κυβέρνηση Χαρίρι παραιτήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2019. Φάνηκε ότι το κίνημα λειτουργούσε χωρίς ηγεσία.
- **Η κατάρρευση της οικονομίας.** Ακόμη και πριν από την εξέγερση, το δημόσιο χρέος είχε φτάσει το 150% του ΑΕΠ, η ανάπτυξη ήταν μηδενική και η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού ανεπαρκής. Το τραπεζικό σύστημα και το νόμισμα κατέρρευσαν. Ο συνομιλητής μας αποδίδει την κρίση στο εξαρτημένο και μη παραγωγικό μοντέλο της χώρας, ένα μοντέλο που βασίζεται στις τράπεζες, τους μεσάζοντες και τον τουρισμό.
- **Ο εμφύλιος πόλεμος (1975–1990) και οι «ζώνες της δυστυχίας».** Αυτή ήταν η ονομασία που δόθηκε στις φτωχές γειτονιές γύρω από τη Βηρυτό, όπως η Ναμπά, η Καρεντίνα και το

Μπουρτζ Χαμούντ. Σε αυτές τις γειτονιές κατοικούσε η εργατική τάξη των πρώιμων βιομηχανιών, καθώς και πολλοί μετανάστες από τις αγροτικές περιοχές της Μπεκάα, του Ακάρ και του Νότου. Στα πρώτα χρόνια του πολέμου, οι δυνάμεις της δεξιάς προχώρησαν σε εκκαθάριση αυτών των συνοικιών από τους φτωχούς κατοίκους τους.

- **Η Χεζμπολάχ και ο πόλεμος του 2006.** Η Χεζμπολάχ ιδρύθηκε τη δεκαετία του ’80 του περασμένου αιώνα, μετά την ισραηλινή εισβολή του 1982, ως ισλαμικό κίνημα αντίστασης. Τον Ιούλιο/Αύγουστο του 2006, διεξήγαγε πόλεμο εναντίον του Ισραήλ που διήρκεσε 33 ημέρες. Από τη δεκαετία του ’90 του περασμένου αιώνα, συμμετείχε στο Κοινοβούλιο και, στη συνέχεια, σε κυβερνήσεις. Το Λαϊκό Δημοκρατικό Κόμμα συμμαχεί μαζί του στην αντίσταση εναντίον του Ισραήλ, αλλά διαφωνεί μαζί του σε ορισμένα εσωτερικά ζητήματα.
- **Το λιβανικό πολιτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από θρησκευτική διαίρεση:** το κοινοβούλιο και οι ανώτερες θέσεις κατανέμονται μεταξύ των θρησκευτικών ομολογιών. Αυτό εξηγεί γιατί το κόμμα θεωρεί ότι το κοινοβούλιο αναπαράγει το σύστημα και δεν συμμετέχει στις κοινοβουλευτικές εκλογές.

# Η Αριστερά απέναντι στην αντίσταση

**Ερώτηση: Πώς αντιλαμβάνεται η λιβανική Αριστερά τη φύση της σύγκρουσης με το Ισραήλ και τον ιμπεριαλισμό; Και γιατί υπάρχει χάσμα μεταξύ της Αριστεράς και των δυνάμεων της αντίστασης;**

**Απάντηση:** Το πρόβλημα έγκειται στην κατανόηση της φύσης αυτής της σύγκρουσης. Η Αριστερά προσπάθησε συχνά να διαχωρίσει τον εθνικό αγώνα ενάντια στην κατοχή, το Ισραήλ και τον αποικισμό από τον κοινωνικό αγώνα, δηλαδή την εσωτερική κατάσταση.

Ας πάρουμε για παράδειγμα τη στάση απέναντι στη Χεζμπολάχ, ένα ζήτημα που αποτελεί πραγματική πρόκληση για την Αριστερά. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι διανύουμε μια φάση αγώνα για την εθνική απελευθέρωση σε επίπεδο ολόκληρης της περιοχής, ενάντια στην ηγεμονία, τον αποικισμό και την κατοχή. Αυτή η φάση απαιτεί ένα ευρύ εθνικό μέτωπο, που θα περιλαμβάνει όλες τις κοινωνικές ομάδες, τα ρεύματα και τα κόμματα που πλήττονται και απορρίπτουν την κατοχή και την ηγεμονία.

Η Αριστερά, γενικά, τόσο στο Λίβανο όσο και σίγουρα στον αραβικό κόσμο, απέτυχε να κατανοήσει τη διαλεκτική σχέση μεταξύ εθνικής απελευθέρωσης και εσωτερικής κοινωνικής αλλαγής. Ως εκ τούτου, υιοθέτησε, τουλάχιστον, μια αρνητική στάση απέναντι στις δυνάμεις της αντίστασης με θρησκευτική βάση, και αυτό συμβαίνει σε μια εποχή που οι ισλαμικές δυνάμεις της αντίστασης αποτελούν την κύρια δύναμη που αντιμετωπίζει αυτό το ιμπεριαλιστικό σχέδιο στην περιοχή.

**Ερώτηση: Αυτή η αντίληψη απαιτεί ένα ενωμένο μέτωπο. Μήπως ο ισλαμικός χαρακτήρας της αντίστασης είναι η αιτία του αποκλεισμού της Αριστεράς;**

**Απάντηση:** Η αντιμετώπιση του ιμπεριαλιστικού σχεδίου αποτελεί πρωτίστως αρμοδιότητα της Αριστεράς. Η Αριστερά πρέπει να είναι η αιχμή του δόρατος και η εμπροσθοφυλακή του μετώπου

ενάντια στο ιμπεριαλιστικό σχέδιο, την ηγεμονία, τον αποικισμό και την κατοχή.

Ωστόσο, η Αριστερά, λόγω της κρίσης και της παρακμής της, έχει ουσιαστικά αποσυρθεί από τον ρόλο της. Δικαιολογεί τη μη συμμετοχή της σε αυτόν τον αγώνα με το επιχείρημα ότι οι δυνάμεις της αντίστασης είναι θρησκευτικές και όχι κοσμικές ή αριστερές, προτάσσοντας έτσι τη δευτερεύουσα αντίθεση έναντι της κύριας.

**Ερώτηση: Πώς διακρίνεται το κόμμα σας από αυτή τη γραμμή;**

**Απάντηση:** Έχουμε θέσει την κύρια αντίθεση με την ιμπεριαλιστική, τη σιωνιστική και την αντιδραστική αστική τάξη ως πυξίδα του αγώνα μας, των συμμαχιών μας και των σχέσεών μας, σε βάρος της δευτερεύουσας αντίθεσης στον ιδεολογικό και διανοητικό τομέα με τις δυνάμεις της απελευθέρωσης και της αντίστασης. Γι' αυτό και από την αρχή συνδέσαμε το εθνικό με το κοινωνικό και χτίσαμε πάνω σε αυτό. Και ανεξάρτητα από τις ιδεολογικές και πολιτικές επιφυλάξεις μας έναντι της θρησκευτικής αρχής της Χεζμπολάχ, διατηρήσαμε την ιδιαιτερότητά μας και την πολιτική μας ανεξαρτησία. Ωστόσο, θεωρήσαμε ότι το βασικό ζήτημα είναι η αντιμετώπιση αυτού του διλήμματος σε αραβικό και περιφερειακό επίπεδο.

Λόγω αυτής της μεγάλης κρίσης, που επηρέασε τις δυνάμεις της παγκόσμιας επανάστασης και την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η Αριστερά στο Λίβανο, στην περιοχή και στον κόσμο υπέστη βαριές απώλειες. Δεν εκπλήρωσε τον ιστορικό της ρόλο όπως έπρεπε, ούτε σε εθνικό ούτε σε κοινωνικό επίπεδο, αλλά απέτυχε και στους δύο τομείς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η παρουσία, η επιρροή και η δύναμή της μειώθηκαν σημαντικά.

# Η εξέγερση της 17ης Οκτωβρίου 2019

**Ερώτηση: Ποιος είναι ο ρόλος της Αριστεράς στη λαϊκή εξέγερση του 2019;**

**Απάντηση:** Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το κίνημα της 17ης Οκτωβρίου 2019 ήταν μια τεράστια λαϊκή εξέγερση, και η Αριστερά ήταν παρούσα και συμμετείχε ενεργά στους δρόμους, στις πλατείες και στις συγκεντρώσεις. Ωστόσο, δημιούργησε μεγάλες ψευδαισθήσεις σχετικά με αυτή την εξέγερση, θεωρώντας την ως επανάσταση που θα οδηγούσε σε αλλαγή στο Λίβανο. Την ίδια στιγμή, δεν ήταν έτοιμη να την ηγηθεί, δεν διαμόρφωσε πρόγραμμα για αυτήν και δεν τόλμησε να αναλάβει την ευθύνη της ηγεσίας ή της οργάνωσής της, ούτε να γίνει το σημείο αναφοράς της. Αυτό ήταν το κεντρικό σημείο της διαφωνίας μας με την πλειοψηφία της λιβανικής Αριστεράς, από την πρώτη μέρα της εξέγερσης.

**Ερώτηση: Τι ζητούσατε από την υπόλοιπη Αριστερά εκείνες τις ημέρες;**

**Απάντηση:** Από την πρώτη μέρα, προτείναμε στις δυνάμεις της Αριστεράς να υιοθετήσουν τρία ζητήματα:

1. Η Αριστερά πρέπει να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την εξέγερση, ώστε να την κατευθύνει,

να διορθώνει τις κινήσεις και τα συνθήματά της και να αποτελεί την πολιτική της πυξίδα.
2. Να προτείνει ένα πολιτικό πρόγραμμα, που να αφορά τη δομή και τη φύση του καθεστώτος, τη δομή του κράτους, την οικονομία και την κοινωνία.
3. Να αποσαφηνίσει την εθνική ταυτότητα της εξέγερσης. Αυτό ήταν απαραίτητο, διότι το κίνημα περιλάμβανε επίσης δυνάμεις της Δεξιάς, της φασιστικής Δεξιάς, των αντιδραστικών δυνάμεων, ακόμη και ορισμένες δυνάμεις της ίδιας της εξουσίας. Η Αριστερά έπρεπε να διακριθεί από αυτές τις δυνάμεις. Και αυτό δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί παρά μόνο μέσω της σύνδεσης των στόχων της αλλαγής με την εθνική απελευθέρωση, δηλαδή της αντιπαράθεσης με το υποτελές καπιταλιστικό πολιτικό καθεστώς και, ταυτόχρονα, της αντιπαράθεσης με τη σιωνιστική κατοχή, τον αποικισμό και την ιμπεριαλιστική κυριαρχία.

Δυστυχώς, η πρότασή μας απορρίφθηκε εξαρχής, και η Αριστερά συνέχισε να διστάζει να αναλάβει τις ευθύνες της, γεγονός που επέτρεψε στις μη κυβερνητικές οργανώσεις με ιμπεριαλιστικές ατζέντες, που χρηματοδοτούνται από τον αποικιοκρατικό Δυτικό κόσμο, καθώς και στις δυνάμεις της λιβανικής φασιστικής Δεξιάς να αναλάβουν την πρωτοβουλία. Έτσι, το ζήτημα μετατράπηκε από την αντιπαράθεση με την εξουσία και το καθεστώς με στόχο την αλλαγή του, σε μια προσπάθεια να ωραιοποιηθεί το καθεστώς και να διατηρηθεί η δομή και η φύση του, αλλάζοντας τα πρόσωπα και όχι τις πολιτικές.

**Ερώτηση: Πού οδήγησε τελικά αυτή η μεταστροφή;**

**Απάντηση:** Αφού οι αστικές δυνάμεις, η Δεξιά και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών απέκρυψαν τα συνθήματα και τα λαϊκά αιτήματα, κατάφεραν να επιβάλουν την ατζέντα και τα συνθήματά τους στο κίνημα, και έθεσαν ύποπτα συνθήματα όπως το «Όλοι σημαίνει όλοι», το οποίο καλύπτει τις δυνάμεις της κομπραδόρικης αστικής τάξης που ευθύνονται για την οικονομική και κοινωνική καταστροφή, τη χρηματοπιστωτική κατάρρευση και την κλοπή των χρημάτων των πολιτών από τις τράπεζες. Επίσης, αντικατέστησαν το καθήκον της αλλαγής του καθεστώτος με την αλλαγή του συστήματος, δηλαδή των υπευθύνων στην εξουσία και όχι της ίδιας της εξουσίας, ενώ οι δυνάμεις που οικειοποιήθηκαν την εξέγερση επικεντρώθηκαν στο θέμα της καταπολέμησης της διαφθοράς και όχι του καπιταλιστικού συστήματος, σαν η διαφθορά να είναι ένα φαινόμενο εκτός της καπιταλιστικής δομής και να μπορεί να εξαλειφθεί, ενώ το σύστημα παραμένει ως έχει.

Και το πιο επικίνδυνο από όλα, με τη λανθασμένη στάση της Χεζμπολάχ απέναντι στην εξέγερση και την απουσία ρόλου της Αριστεράς, οι ύποπτες δυνάμεις στο κίνημα διατύπωσαν θέσεις που αποδίδουν στην Αντίσταση την ευθύνη για όλες τις κρίσεις του Λιβάνου: την οικονομική, κοινωνική και χρηματοπιστωτική κατάρρευση, καθώς και τους πολέμους. Δυστυχώς, μέρος της Αριστεράς ακολούθησε τις δυνάμεις της Δεξιάς και υιοθέτησε τις θέσεις τους για τα ίδια ζητήματα.

Όλα αυτά οδήγησαν στην ήττα της λαϊκής εξέγερσης, και οι αιτίες της αποτυχίας της είναι πολλές: από το γεγονός ότι το θρησκευτικό πολιτικό σύστημα στο Λίβανο είναι ισχυρό εκ φύσεως, έως τη δυτική παρέμβαση μέσω των πρεσβειών στον καθορισμό της πορείας, των συνθημάτων και των

στόχων της. Ωστόσο, η κύρια αιτία είναι ότι οι δυνάμεις της Αριστεράς και της αλλαγής στο Λίβανο δεν έκαναν αυτό που έπρεπε να κάνουν, να μετατρέψουν αυτό το κίνημα σε ευκαιρία πάνω στην οποία θα χτίσουν και θα συσσωρεύσουν δυνάμεις για τη δημιουργία ενός οργανωμένου λαϊκού κινήματος, μιας ταξικής συνείδησης για τον αγώνα και της συσπείρωσης των δυνάμεων που έχουν συμφέρον στην αλλαγή σε ένα πολιτικό μέτωπο αντιπολίτευσης προς το καθεστώς από τη ριζοσπαστική τους θέση. Έτσι χάθηκε η ευκαιρία να ξεκινήσει, τουλάχιστον, η πορεία της αλλαγής.

**Ερώτηση: Υπήρχαν και άλλοι παράγοντες που συνέβαλαν στην ήττα της εξέγερσης;**

**Απάντηση:** Ναι. Μεταξύ των άλλων καθοριστικών παραγόντων ήταν η λανθασμένη στάση της Χεζμπολάχ απέναντι στη λαϊκή εξέγερση, καθώς την θεώρησε κατηγορηματικά μέρος μιας συνωμοσίας εναντίον της αντίστασης και την αντιμετώπισε με εχθρότητα. Εκείνη την εποχή, ξέσπασαν διαδηλώσεις στο Ιράν και, τον ίδιο μήνα, στο Ιράκ. Και όταν ξέσπασαν τα γεγονότα της 17ης Οκτωβρίου στο Λίβανο, η Χεζμπολάχ τα θεώρησε ως ένα κρίκο στην ίδια αλυσίδα συνωμοσίας εναντίον της αντίστασης. Αυτή η στάση συνέβαλε στην ήττα της εξέγερσης, πέραν του κύριου παράγοντα, που ήταν η Αριστερά.

# Η οικονομία, οι προτεραιότητες και η σχέση με τη Χεζμπολάχ

**Ερώτηση: Η λιβανική οικονομία πάσχει από συνεχή ύφεση από τη δεκαετία του ’70 του περασμένου αιώνα, και φαίνεται να στερείται βιομηχανικής ή εμπορικής βάσης, βασιζόμενη αποκλειστικά στον τουρισμό. Ποια είναι η ανάλυσή σας για αυτό το πρόβλημα και ποια είναι η οπτική σας για την οικονομία;**

**Απάντηση:** Όπως αναφέραμε στην αρχή, το λιβανικό σύστημα συνδέεται υποτακτικά με το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα, με έναν παρασιτικό ρόλο που βασίζεται στη μεσολάβηση, τη μεσιτεία και τον πελατειακό χαρακτήρα, ένα μοντέλο ρεντιέρικής οικονομίας, το αντίθετο της παραγωγικής εθνικής οικονομίας. Αυτό το μοντέλο βασίστηκε και βασίζεται στην καταστροφή των παραγωγικών τομέων, όπως η βιομηχανία και η γεωργία. Ο ρόλος της παρασιτικής αστικής τάξης συνίσταται στην εξυπηρέτηση των δυτικών αγορών και της Δύσης ως μεσάζων, και όχι στην οικοδόμηση μιας εθνικής οικονομίας βασισμένης στην παραγωγή.

Το δεύτερο ζήτημα είναι ότι, πριν από το ξέσπασμα του εμφυλίου πολέμου και στις αρχές του, εμφανίστηκαν τα πρώτα σημάδια βιομηχανικής ανάπτυξης στο Λίβανο: ορισμένα εργοστάσια, βιομηχανίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Η φασιστική δεξιά, που εκπροσωπούσε τη μπουρζουαζία κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, προχώρησε στην καταστροφή αυτών των εργοστασίων και επιχειρήσεων και στην εκτόπιση και εκκαθάριση των περιοχών αυτών από τους κατοίκους τους, οι οποίοι αντιπροσώπευαν την εργατική τάξη σε αυτούς τους τομείς, καθώς η βιομηχανία ήταν συγκεντρωμένη στα προάστια της Βηρυτού, στην περιοχή που ονομάστηκε «ζώνη της δυστυχίας» κατά τη διάρκεια του πολέμου. Οι εργάτες των εργοστασίων και οι οικογένειές τους προέρχονταν

από τις φτωχές και περιθωριοποιημένες αγροτικές περιοχές, από τη Μπεκάα, την Ακάρ και το Νότο, και κατοικούσαν σε λαϊκές συνοικίες με χαμηλό κόστος διαβίωσης, όπως η Ναμπά, η Καρεντίνα και το Μπουρτζ Χαμούντ, και αυτές οι περιοχές και συνοικίες μετατράπηκαν σε προπύργια της λιβανικής εργατικής τάξης. Η καταστροφή αυτών των περιοχών, ο εκτοπισμός των κατοίκων τους και η καταστροφή των οικονομικών τομέων τους ήταν ένας από τους στόχους της δεξιάς κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Έτσι, εξαλείφθηκε η δυνατότητα παραγωγικής εθνικής οικονομικής ανάπτυξης στη χώρα.

**Ερώτηση: Υπό το πρίσμα αυτού του μοντέλου που βασίζεται στις υπηρεσίες και μετά την αναστολή των πληρωμών, ποια είναι η δική σας οπτική; Ποιες είναι οι προτεραιότητές σας;**

**Απάντηση:** Θεωρούμε ότι η κρίση του λιβανικού συστήματος αποτελεί μέρος της δομικής κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, μιας κρίσης την οποία ο ιμπεριαλισμός επιδιώκει να ξεπεράσει μέσω των πολέμων, της εντατικοποίησης της λεηλασίας και της ανόδου του φασισμού. Γι' αυτό συνδέουμε πάντα το εθνικό με το κοινωνικό ζήτημα, καθώς η σχέση μεταξύ τους είναι διαλεκτική· το ένα ζήτημα μπορεί να υπερισχύει του άλλου ανάλογα με την ένταση και τη φύση της σύγκρουσης. Σε αυτό το στάδιο, οι λαοί και οι πατρίδες μας υφίστανται ένα άμεσο ιμπεριαλιστικό και σιωνιστικό σχέδιο που στοχεύει στην κατάληψη της γης, τον έλεγχο των πόρων και την κατάρριψη της θέλησης για αντίσταση. Αυτό δεν σημαίνει ότι παραμελούμε τα εσωτερικά οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα. Αντίθετα, επιβεβαιώνει τη στάση μας όσον αφορά τη σύνδεση μεταξύ εθνικού και κοινωνικού ζητήματος. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, και ιδίως στις χώρες του Νότου, κάθε εθνική σύγκρουση ενάντια στην ιμπεριαλιστική, την καπιταλιστική και την αποικιοκρατική εξουσία αποτελεί ταυτόχρονα μια ταξική σύγκρουση κατ' εξοχήν, και το αντίστροφο ισχύει επίσης: η ταξική σύγκρουση ενάντια στα αστικά καθεστώτα που είναι υποταγμένα και υπηρετούν τον ιμπεριαλισμό αποτελεί εθνική σύγκρουση.

Ο λαός μας και η πατρίδα μας ζουν εδώ και πολλά χρόνια, και εξακολουθούν να ζουν, υπό το βάρος της σιωνιστικής επιθετικότητας και της κλιμάκωσης της σύγκρουσης, και σήμερα βιώνουμε μια αμερικανική και σιωνιστική κλιμάκωση· υφιστάμεθα έναν πόλεμο πλήρους εξόντωσης. Γι' αυτό προτάσσεται το ζήτημα της υπεράσπισης της πατρίδας, της απελευθέρωσης της γης, της επιστροφής των ανθρώπων στα σπίτια και τα χωριά τους, καθώς και της απελευθέρωσης των Λιβανέζων αιχμαλώτων από τις φασιστικές σιωνιστικές φυλακές, ενώ η υποχώρηση του κοινωνικού ζητήματος οφείλεται, εν μέρει, στην υποχώρηση του ρόλου της Αριστεράς. Και ως απάντηση στο μεγάλο ερώτημα: Θα παραμείνει η πατρίδα στην ατζέντα του σιωνιστικού ιμπεριαλιστικού σχεδίου; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα έγκειται στην οικοδόμηση ενός ευρέος εθνικού μετώπου που θα αναλάβει τα καθήκοντα της απελευθέρωσης και της αλλαγής.

**Ερώτηση: Γιατί η Αριστερά κατέληξε να είναι τόσο αδύναμη σε κοινωνικό επίπεδο;**

**Απάντηση:** Η υποβάθμιση του βάρους και της επιρροής της Αριστεράς οφείλεται σε υποκειμενικές

και αντικειμενικές συνθήκες, και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης αποτέλεσε σεισμό που έπληξε τις δυνάμεις της Αριστεράς, του κομμουνισμού και του προοδευτισμού στον κόσμο, αποκαλύπτοντας την ευθραυστότητα των δομών στις οποίες βασίζονταν αυτές οι δυνάμεις, πέραν της αντεπίθεσης που εξαπέλυσαν οι καπιταλιστικές δυνάμεις με όλα τα μέσα τους – ενημερωτικά, οικονομικά και πολιτιστικά – εναντίον των δυνάμεων της απελευθέρωσης και της παγκόσμιας επανάστασης, και στο Λίβανο, μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου με τη Συμφωνία της Ταΐφ και την ανασυγκρότηση του θρησκευτικού πολιτικού συστήματος σύμφωνα με τη νέα πολιτική και θρησκευτική ισορροπία δυνάμεων που δημιούργησε ο εμφύλιος πόλεμος, καθώς και για την εφαρμογή των νεοφιλελεύθερων οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών που επέβαλαν τα όργανα της ιμπεριαλιστικής κυριαρχίας, δηλαδή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα, ήταν αναπόφευκτο να πληγούν και να αποδυναμωθούν ακόμη περισσότερο οι δυνάμεις της Αριστεράς. Το ίδιο ισχύει και για την καταστολή του εργατικού κινήματος και των συνδικαλιστικών του οργάνων, καθώς και όλων των κοινωνικών κινημάτων και των πολιτιστικών, αθλητικών και λαϊκών οργανώσεων σε όλα τα επίπεδα. Οι αρχές και το καθεστώς πέτυχαν σε αυτό. Αυτά ήταν τα μέσα που μπορούσαν να αντισταθούν στις βάρβαρες οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές του καθεστώτος, και αποδυναμώθηκαν σε τέτοιο βαθμό ώστε η ικανότητά τους για αντίσταση να καταστεί εξαιρετικά περιορισμένη. Έτσι, η Αριστερά υποχώρησε στο εσωτερικό ζήτημα, ακριβώς όπως υποχώρησε και στο εθνικό ζήτημα.

**Ερώτηση: Δόθηκαν στη Χεζμπολάχ ευκαιρίες να αναλάβει την εξουσία, για παράδειγμα μετά το 2006, αλλά το αρνήθηκε. Γιατί; Οφείλεται αυτό σε εσωτερικές διαιρέσεις; Και ποιος είναι τότε ο σκοπός της ύπαρξής της; Ποια είναι η θέση σας απέναντι σε όλα αυτά;**

**Απάντηση:** Η Χεζμπολάχ, από τη στιγμή της ίδρυσής της, καθόρισε το σχέδιό της: αντίσταση στην κατοχή, απελευθέρωση της γης και αντιμετώπιση της επιθετικότητας. Και συνέδεσε την πολιτική της οπτική και το πολιτικό της πρόγραμμα εσωτερικά με ό,τι εξυπηρετεί το σχέδιο της αντίστασης.

Αυτό είναι ένα από τα ζητήματα μεταξύ μας. Δεν αρκεί η αντιμετώπιση της κατοχής και η απελευθέρωση της γης, ενώ το λιβανικό καθεστώς αποτελεί πρακτικά ένα από τα εργαλεία της ιμπεριαλιστικής εξουσίας στην περιοχή. Και δεν αρκεί μόνο η αντίσταση στο σιωνιστικό-ιμπεριαλιστικό σχέδιο. Κάθε νίκη στη μάχη εναντίον του εχθρού πρέπει να μεταφράζεται σε επιτεύγματα εντός του Λιβάνου που αφορούν τη φύση του καθεστώτος, προς όφελος του λαού και της εργατικής τάξης. Πρέπει να μεταφραστεί σε αλλαγή στη δομή αυτού του υποταγμένου καθεστώτος, προς ένα τουλάχιστον εθνικό καθεστώς. Και δεν εννοούμε εδώ ένα σοσιαλιστικό ή κομμουνιστικό καθεστώς.

Ωστόσο, η Χεζμπολάχ δεν παρουσιάστηκε ποτέ ως κόμμα εσωτερικής αλλαγής. Αντίθετα, ορισμένοι την κατηγορούν ότι συμμετέχει στην εξουσία και στο καθεστώς αντί να το αλλάξει. Αυτό αποτελεί δομικό ελάττωμα στο πρόγραμμα της Χεζμπολάχ.

Το τρίτο και σημαντικότερο: η πολιτική συμμαχία μας με τη Χεζμπολάχ, από την ανεξάρτητη

ιδεολογική και πολιτική μας θέση, στοχεύει στην αντιμετώπιση του σχεδίου του εχθρού. Στο εσωτερικό πολιτικό επίπεδο, μπορεί να διαφωνούμε μαζί της, καθώς συμμετέχει στην κυβέρνηση και στο κοινοβούλιο, και αυτή η παρουσία ενισχύει ουσιαστικά το καθεστώς. Η σχέση μας είναι διαλεκτική: συμφωνούμε σε ορισμένα ζητήματα και διαφωνούμε σε άλλα. Ένα τμήμα της Αριστεράς αναρωτιέται συνεχώς για ποιο λόγο η Χεζμπολάχ δεν αλλάζει τις εσωτερικές συνθήκες και για ποιο λόγο δεν ασκεί πίεση. Η αλήθεια είναι ότι η Χεζμπολάχ, με τη συμμετοχή της στην εξουσία, αποτελεί μέρος αυτού του καθεστώτος στο Λίβανο.

**Ερώτηση: Με αυτές τις αντιφάσεις – το γεγονός ότι αποτελεί ταυτόχρονα Αντίσταση και μέρος της εξουσίας – μπορεί η Χεζμπολάχ να θεωρηθεί δύναμη κοινωνικής αλλαγής;**

**Απάντηση:** Λόγω της απουσίας εθνικών και αριστερών δυνάμεων από το εθνικό ζήτημα, η αντίσταση στο Λίβανο δεν μετατράπηκε σε κίνημα εθνικής απελευθέρωσης. Αυτό είναι ένα θεμελιώδες πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε, και η ευθύνη για αυτό βαρύνει την Αριστερά περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο. Η Χεζμπολάχ δεν παρουσιάστηκε ως κίνημα εθνικής απελευθέρωσης, αλλά ως κίνημα αντίστασης. Η Αριστερά και οι προοδευτικές δυνάμεις έπρεπε να συμπληρώσουν αυτή την πτυχή του εθνικού αγώνα με ένα πρόγραμμα επαναστατικής αλλαγής. Αυτό θα μετέτρεπε το όλο εγχείρημα σε κίνημα εθνικής απελευθέρωσης. Σήμερα, δεν διαθέτουμε κίνημα εθνικής απελευθέρωσης, καθώς εξακολουθούμε να βρισκόμαστε στο στάδιο της αντίστασης.

# Η Παλαιστίνη, οι εκλογές και η πορεία της αλλαγής

**Ερώτηση: Ποια είναι η θέση σας όσον αφορά το παλαιστινιακό ζήτημα;**

**Απάντηση:** Το κόμμα μας βασίζεται σε αυτά τα δύο ζητήματα, το εθνικό και το κοινωνικό, τα οποία θεωρούμε αλληλένδετα. Όσον αφορά το εθνικό ζήτημα, η θέση μας είναι η υιοθέτηση του αγώνα για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης, ολόκληρης της Παλαιστίνης, από τον ποταμό μέχρι τη θάλασσα. Το κόμμα μας συμμετείχε άμεσα στις μάχες για την υπεράσπιση της παλαιστινιακής επανάστασης και του παλαιστινιακού λαού, πλάι-πλάι με την ένοπλη παλαιστινιακή Αριστερά. Και εξακολουθούμε να είμαστε προσηλωμένοι σε αυτή τη συμμαχία με την Παλαιστινιακή Αριστερά και σε αυτή τη στάση.

Δεν συμφωνούμε με τη λύση των δύο κρατών, ή με τη λεγόμενη «διεθνή λύση». Υποστηρίζουμε μια αραβική, δημοκρατική και προοδευτική Παλαιστίνη. Ο λαός της Παλαιστίνης θα καθορίσει τη μορφή της κυβέρνησής του μετά την απελευθέρωση.

Δεύτερον, υποστηρίζουμε την ίδρυση μιας παλαιστινιακής εθνικής αρχής σε κάθε σπιθαμή γης που θα απελευθερωθεί μέσω του αγώνα. Όχι όμως κατά το πρότυπο της Αρχής του Όσλο στη Ραμάλα και τη Δυτική Όχθη, η οποία δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του παλαιστινιακού λαού και τον εθνικό του αγώνα, αλλά εξυπηρετεί την σιωνιστική κατοχή και εκτελεί ό,τι της ζητείται, και παρόλα αυτά η σιωνιστική οντότητα επιδιώκει την πλήρη εξάλειψη της ύπαρξής της.

**Ερώτηση: Πώς ξεκίνησε η σχέση του κόμματός σας με τον παλαιστινιακό αγώνα;**

**Απάντηση:** Ο πρώτος μάρτυρας του κόμματος έπεσε στην Παλαιστίνη κατά τη διάρκεια μιας στρατιωτικής επιχείρησης το 1969, και η σορός του παραμένει εκεί. Ήταν μέλος του κόμματος από την ίδρυσή του στις αρχές του 1969. Η επιχείρηση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Λαϊκό Μέτωπο για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης.

**Ερώτηση: Συμμετέχετε στις εκλογές;**

**Απάντηση:** Υποστηρίζουμε τους εθνικούς υποψηφίους στις περιοχές όπου δραστηριοποιούμαστε και συνεργαζόμαστε μαζί τους. Ωστόσο, η θέση μας δεν προτρέπει στην υποβολή υποψηφιότητας για το κοινοβούλιο. Ο κύριος λόγος είναι ότι το κοινοβούλιο, όπως και η κυβέρνηση, αποτελεί μέρος του μηχανισμού της εξουσίας και της αναπαραγωγής του συστήματος. Δεν μπορούμε να βασιστούμε σε αυτό για να επιφέρουμε οποιαδήποτε αλλαγή, ακόμη και μέσω αριστερών βουλευτών. Η αλλαγή δεν μπορεί να προέλθει από το εσωτερικό του ίδιου του συστήματος.

**Ερώτηση: Ισχύει αυτό γενικά για κάθε χώρα ή μόνο για τον Λίβανο;**

**Απάντηση:** Κάθε χώρα έχει τις ιδιαιτερότητές της και οι εκτιμήσεις διαφέρουν. Ωστόσο, γενικά δεν πιστεύουμε ότι η αλλαγή μπορεί να επιτευχθεί μέσω του κοινοβουλίου και των ειρηνικών δημοκρατικών οδών, δηλαδή μέσω των μηχανισμών του ίδιου του συστήματος. Η αλλαγή σημαίνει την πλήρη ανατροπή του συστήματος μέσω της κοινωνικής επανάστασης, με στόχο την εγκαθίδρυση ενός εθνικού, δημοκρατικού, κοσμικού και αντιστασιακού καθεστώτος στον δρόμο προς τον σοσιαλισμό.